

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԳԱՎԱՌԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ
ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ N2

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ Է
ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

ԳԱՎԱՌԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՏԺՈՂՈՎԻ 5-6 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ ՆՅՈՒԹԵՐԸ
17-18 ապրիլի 1997թ.

5-6 НОЯБРЯ МАТЕРИАЛЫ ВТОРОЙ НАУЧНОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ ГАВАРСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО
УНИВЕРСИТЕТА
17-18 апреля 1997г.

Գլխավոր խմբագիր՝ պրոֆ. Հ. Խ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ:
Խմբագրական կոլեգիա՝ պրոֆ. Ա. Ա. ՄԻՄՈՆՅԱՆ,
դոցենտ՝ Վ. Ժ. ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
դոցենտ՝ Վ. Լ. ԿԱՏՎԱԼՅԱՆ

Главный редактор: проф. Г. Х. АКОПЯН.
Редакционная коллегия: проф. А. А. СИМОНЯН,
доценты: В. Ж. АЙРАПЕТЯН и
В. Л. КАТВАЛЯН

ԳԱՎԱՌ – 1997
ГАВАР – 1997

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Հակոբյան Հ. Խ.	Թուրքական սուլթանիզմի կողմից հայերի բռնագաղթեցումը, որպես ցեղասպանության գործոնի բաֆֆիական ըմբռնում:	3
2.	Հակոբյան Հր. Հ.	Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքացիների կենսաթոշակային ապահովումը:	14
3.	Ամիրխանյան Ս. Գ.	Դրամավարկային քաղաքականությունը և փողի պահանջարկի տնտեսագիտական էությունը:	49
4.	Ամիրխանյան Ս. Գ.	Տեղական բյուջեն էկոնոմիկայի ֆինանսական կարգավորման համակարգում:	51
5.	Առաքելյան Կ. Ա.	Արտադրանքի որակի վերլուծության հիմնական ուղղությունները ՀՀ կոշիկի արդյունաբերության մեջ:	61
6.	Ավագյան Մ. Պ.	Հողային ռեսուրսների պահպանումը և արդյունավետ օգտագործումը Հայաստանի Հանրապետության լեռնային ռելիեֆի պայմաններում:	66
7.	Բաղդյան Ս. Վ., Բաղդյան Ա. Ս.	Պարարտացման և ցանքի ժամկետների ազդեցությունը բազմահատ կորնզանի սերմի բերքատվության վրա Գեղարքունիքի մարզի պայմաններում:	69
8.	Բաղդյան Ս. Վ., Բաղդյան Ա. Ս.	Թարխունի մշակության ագրոտեխնիկական առանձնահատկությունները Գեղարքունիքի մարզի պայմաններում: «Թարխուն»:	72
9.	Բալագյոզյան Կ. Ա.	Կրավորական սեռը հայերենում և անգլերենում:	76
10.	Բաղդասարյան Գ. Վ., Բաղդասարյան Վ. Գ.	Շուկայի և պետության հարաբերության հիմնահարցերը:	78
11.	Դովլաթյան Վ. Վ. , Ավետիսյան Ֆ. Վ. , Այվագյան Ա. Ա.	Բոտրիտիսցեղի սնկերի տեսակների տարբերությունը և տարածվածությունը Հայաստանի Հանրապետության պայմաններում:	83
12.	Զորոյան Հ.	Զատիկ:	86
13.	Խալաթյան Ռ. Պ., Խալաթյան Է. Պ.	Ձեռքի աշխատանքի կրճատումը և անվտանգության ապահովումը բարձրացման մեթոդով շենքերի շինարարությունում:	92
14.	Խանդանյան Ա. Լ.	Հայերենի և գերմաներենի բարդ բառերի համեմատական քննություն:	97
15.	Խանդանյան Ս. Կ.	Անձնական դերանունների ոճական կիրառությունների մի քանի հարցեր:	101
16.	Խանդանյան Ս. Կ.	Բառապաշարի հարստացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքներ:	104
17.	Կատվալյան Վ. Լ.	Բայազետի բարբառի բաղաձայնական համակարգի առանձնահատկությունները:	107
18.	Կարապետյան Վ. Ա.	Անցումային տնտեսության զարգացման այլընտրանքային տարբերակները:	110

19.	Հակոբյան Ա. Խ.	Բժիշկը՝ որպես փորձագետ:	116
20.	Հակոբյան Ա. Խ.	Ապօրինաբար բժշկությամբ զբաղվելը՝ որպես հանցագործություն:	119
21.	Հակոբյան Ա. Խ.	Անմեղսունակության բժշկական չափանիշները:	124
22.	Հակոբյան Ռ. Խ.	Կազմակերպված հանցավորության սոցիալ-տնտեսական պատճառները:	129
23.	Հակոբյան Ռ. Խ.	Կազմակերպված հանցավորության կազմակերպչական դիտերմինանտները:	135
24.	Հակոբյան Ռ. Խ.	Կազմակերպված հանցավորության սոցիալ-հոգեբանական, բարոյական և մշակութային պատճառները:	141
25.	Հայթյան Ս. Հ.	Կայուն բառակապակցությունները գերմաներենում և հայերենում:	146
26.	Հարությունյան Հ. Ս.	Հայկական գորամասերի մուտքը Ղարաբաղ:	150
27.	Հարությունյան Հ. Ս.	Զանգեզուրյան գոյապայքարը 1919թ.:	153
28.	Հերզնյան Մ. Ն.	Հնդօգտագործման կազմակերպումը Գեղարքունիքի մարզում:	157
29.	Հերզնյան Մ. Ն.	Տնտեսական կազմակերպման հիմնական խնդիրների վերլուծությունը գյուղատնտեսության մեջ Գեղարքունիքի մարզում:	163
30.	Հովակիմյան Ռ. Ռ.	Աշխատանքը որպես ապրանք շուկայական հարաբերությունների պայմաններում:	170
31.	Հովհաննիսյան Ա. Թ., Գրիգորյան Ա. Խ., Բազրատյան Ա. Գ.	Հերկոնային ճանապարհային անջատիչի հետազոտություն:	174
32.	Ղաջոյան Հո. Ն.	Որակական տեղաշարժերը հայ ազգային հոգեբանության մեջ վերջին տասնամյակի փորձություններում:	179
33.	Ղուլոյան Հ. Ս.	ՀՀ արդյունաբերության ճյուղերի վերարտադրության որոշ խնդիրներ:	183
34.	Սարգսյան Գ. Ս.	Երվանդ Տեր-Մինասյանը հայ-ասորական եկեղեցիների առնչությունների մասին:	187
35.	Սարգսյան Վ. Վ., Սարգսյան Վ. Շ.	Ներդաշնակ տատանումների էներգետիկ դիտարկման մասին:	193
36.	Սարգսյան Վ. Վ., Սարգսյան Վ. Շ.	Որոշ դիտողություններ կոնդենսատորի բանաձևի վերաբերյալ:	196
37.	Սինանյան Ս. Ս.	Պատասխանատվությունը հարբած վիճակում հանցանքը կատարելու համար:	198
38.	Վարդանյան Ա. Ա.	Արտադրության սահմանային ծախսերի տնտեսագիտական վերլուծությունը:	206
39.	Օհանյան Հ. Հ.	Գիտելիքների դերը մտածողության զարգացման գործում:	208
40.	Հայրապետյան Վ. Ժ.	Կլորացված անկյուններով անիզոտրոպ բազմաերիթային լիսեռի ոլորման ժամանակ լարումների կոնցենտրացիայի գործակցի մասին: /ռուս./	213

41.	Հայրապետյան Վ. Ժ.	Քառանկյան տեսքով լայնական հատույթով կորագծային գլանական օրթոտրոպ պրիզմատիկ ձողերի ոլորումը: /ռուս./	215
42.	Արծրունի Վ. Ժ., Մելքումով Մ. Ա., Գրիգորյան Ա. Շ.	Բենզոլի հիդրման կինետիկայի ուսումնասիրությունը կատալիզատորի վրա: /ռուս./	217
43.	Լăěëòìÿí Լ. Ի.	Շàâèñèiĩñòù êèiáòèèè òáðìiëèçà ôîðìàòà íèèâëÿ ìò ñèiĩñòè ìðiáóáâiëÿ âiâiðîâà.	219
44.	Արծրունի Վ. Ժ., Միքայելյան Ջ. Ա., Աչիկյան Ն. Վ., Խաչատրյան Ա. Գ.	Չեզոք կարմիրը որպես նոր ռեագենտ թալիումի էքստրակցիոն ֆոտոմետրիկ որոշման համար: /ռուս./	221
45.	Աֆրիկյան Տ. .	Բնական քարերի փոշիների օգտագործման հնարավորությունը որպես ամրացնող լցանյութի: /ռուս./	223
46.	Даллакян С. Р., Бегоян К. В.	Методика экспериментального определения зависимостей времени выполнения операций от параметров темпа работы и мотивации.	226
47.	Դովլաթյան Ի. Ի., Ավետիսյան Ֆ. Վ., Այվազյան Մ. Ա., Դովլաթյան Մ. Վ., Սամվելյան Մ. Ա.	Նոր ֆունգիցիդների ստացումը դիթիոկարբամատների հիման վրա: /ռուս./	229
48.	Քալաշյան Ս. Ա.	Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի կառավարման համակարգի ընդհանուր բնութագիրը: Արտաքին հարաբերությունների կենտրոնացված դեկավարման նախաիրավական հիմքերը: /ռուս./	230
49.	Կուտուզյան Ն. Ա.	Օրթոտրոպ քառանկյուն սալի ջերմառաձգականության մի խնդիր: /ռուս./	241
50.	Հերզնյան Մ. Ն.	Արդյունավետության չափանիշների ընտրությունը հողի տնտեսական գնահատման դեպքում: /ռուս./	243
51.	Սարգսրյան Ն. Գ.	Դատախազության հետ ՀՀ ներքին գործերի մարմինների փոխգործունեության կազմակերպման իրավական հիմքը: /ռուս./	249
52.	Միրիբյան Գ. Ա.	Ռուսական ազատ պոեզիայի որոշ ժանրերի ոճաբանական առանձնահատկությունները: Միմվոլիկա: /ռուս./	257
53.	Մուխսիխաչոյան Ա. Ռ.	Շոշափող ալիքի անդրադարձը թույլ, անհամասեռ միջավայրի ազատ մակերևույթից: /ռուս./	261
54.	Հովակիմյան Ռ. Ռ.	Էլեկտրական ծանրաբեռնվածության օպտիմալ բաշխումը ԿԷԿ-ի աշխատող ազրեգատների միջև: /ռուս./	263
55.	Հովհաննիսյան Լ. Ռ.	ՀՀ գերագույն խորհրդի իրավական կարգավիճակը /1990-1995թթ./: /ռուս./	267

56. Օհանյան Է. Ա.	Մոնիլինա ֆրուկտիզենայի սնկի տարբեր շտամների բիոլոգիան որպես պտղային փտման հարուցիչներ: /ռուս./	276
57. Սարգսյան Վ. Շ., Սարգսյան Վ. Վ.	Պինդ լուծույթների թերմոէկտրական հասկությունների վրա երկրորդ նշանի կրողների ազդեցության հաշվումը: /ռուս./	278
58. Միմոնյան Ռ. Ա., Բադալյան Ռ. Բ., Միմոնյան Ա. Ա.	Թիրոքսինի ազդեցությունը առնետների գլխուղեղի USS-ազայի ակտիվության վրա հիպոթերմիայի դեպքում: /ռուս./	282
59. Միմոնյան Ռ. Ա., Ստեփանյան Ռ. Ա., Միմոնյան Ա. Ա.	Էներգետիկ փոխանակության հորմոնային կարգավորումը առնետների ուղեղում հիպոթերմիայի դեպքում: /ռուս./	285
60. Թովմասյան Մ.	Իրավապահ մարմինների գործունեության լուսաբանման գործում ՁԼՄ-ների աշխատանքի կատարելագործումը որպես իրավակարգի ամրապնդման հիմնական ուղիներից մեկը: /ռուս./	288
61. Խաչատրյան Ա. Հ.	Հարկային մարմինը որպես քրեադատավարական գործունեության սուբյեկտ: /ռուս./	300
62. Խաչատրյան Ա. Հ.	Իրավական կարգավիճակի հիմնահարցերը և հարկային մարմնի գործառույթները որպես վերահսկման համակարգեր: /ռուս./	304
63. Խաչատրյան Ա. Հ.	Հայաստանի հարկային մարմինների վարչական գործունեության ուղղությունները: /ռուս./	308
64. Խաչատրյան Ա. Հ.	Հարկային մարմինների դերը պետության տնտեսական անվտանգության ապահովման համակարգում: /ռուս./	313
65. Յավուրյան Է. Գ., Տերտերյան Ա. Ե., Համբարձումյան Ա. Ս.	Խոսքովի և Դիլիջանի արգելանոցներում մեղվայինների ֆաունիստական բնութագրումը: /ռուս./	317